

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-118S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Ліцензування і патентування наукової продукції		Licensing and patenting of scientific products
Шифр за ОП	БК 4.1	Code in Degree Programme
Освітній рівень: Магістерський (другий)		Level of Education: Master's (second)
Галузь знань Виробництво та технології	18	Field of Knowledge Production and technologies
Спеціальність Технології захисту навколишнього середовища	183	Field of Study: Environmental protection technologies
Освітня програма: Технології захисту навколишнього середовища		Degree Programme: Environmental protection technologies

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Технології захисту

навколишнього середовища», спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Рівне : НУВГП, 2023. 9 с.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27023>

Розробник силабусу: *е-підпис* Ліхо О. А., к.с.-г.н., доцент, професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Протокол № 15 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри:

е-підпис Клименко М. О., д.с.-г.н., професор

Керівник ОП:

е-підпис Прищепя А. М., д.с.-г.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ АЗ
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:

е-підпис Прищепя А. М., д.с.-г.н., професор

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ «ЛІЦЕНЗУВАННЯ І ПАТЕНТУВАННЯ НАУКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Технології захисту навколишнього середовища</i>
Спеціальність	<i>183 Технології захисту навколишнього середовища</i>
Рік навчання, семестр	<i>2-й рік навчання, 3-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС</i>

Лекції:	18 год. – д.ф.н.; 2 год. – з.ф.н.
Лабораторні заняття:	12 год. – д.ф.н.; 8 год. – з.ф.н.
Самостійна робота:	60 год. – д.ф.н.; 80 год. – з.ф.н.
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор	 <p style="text-align: center;"><i>Ліхо Олена Антонівна,</i> <i>професор кафедри екології, технології захисту</i> <i>навколишнього середовища та лісового господарства,</i> <i>кандидат сільськогосподарських наук, доцент</i></p>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Ліхо_Олена_Антонівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-5991-5035
Як комунікувати	o.a.liho@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Мета та завдання	
<p>Мета вивчення дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» - формування у майбутніх фахівців теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі одержання інформації з питань інтелектуальної власності; аналіз, оцінка та синтез ідей у природоохоронній галузі; пошук, опрацювання та узагальнення науково-технічної інформації в процесі патентного пошуку; організація тематичного (предметного) пошуку патентної інформації в різних галузях.</p> <p>Цілі вивчення дисципліни - набуття теоретичних знань та практичних навичок у: проведенні патентних досліджень; аналізі та систематизації фондових патентних матеріалів; розробленні регламенту пошуку; визначенні ситуації щодо використання прав на об'єкти інтелектуальної власності; визначенні патентної ситуації щодо об'єкту інтелектуальної власності.</p> <p>Актуальність навчальної дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» обумовлена необхідністю розуміти основні питання охорони і використання об'єктів інтелектуальної власності в сучасних умовах переходу до ринкових відносин, які починають відігравати все важливішу роль у комерційній, підприємницькій і виробничій діяльності підприємств та установ України усіх форм власності.</p> <p>Дисципліна має проблемно-орієнтований підхід. Важливим є забезпечення інтелектуального і соціального розвитку особистості шляхом засвоєння нею правових та економічних аспектів, проблем у сфері інтелектуальної власності, специфіки інтелектуальної власності як результату інтелектуальної творчої праці.</p>	
Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3198	
Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)	
Передумови вивчення забезпечує навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень»	
Компетентності	

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища

Програмні результати навчання

РН 01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру

РН 03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Лекцій –18/2 год. Практичні роботи – 12/8 год.

Самостійна робота – 60/80 год.

Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); ситуаційні та теоретично-практичні індивідуальні дослідні завдання
Засоби навчання	Мультимедія, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема	
Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
Тема 1. Основні поняття та історія формування патентного права і ліцензування	
лекцій – 2 год. Практичних - ПРН-01, ПРН 03 Література [1, 4, 7, 8]	Основні поняття та визначення. Історія формування патентного права і ліцензування в Україні. Правові засоби патентного права і ліцензування. Організаційна структура державної системи правової охорони. Міжнародне співробітництво в сфері охорони інтелектуальної власності.
Тема 2. Методологічні основи створення науково-технічної продукції	
лекцій – 2 год. Практичних - 2 ПРН-01, ПРН 03 Література [4, 5, 8, 9]	Специфіка створення науково-технічної продукції в екологічній галузі. Методологічна основа і соціальні аспекти науково-технічної творчості. Рівні творчої діяльності і винахідницьких завдань. Методи розв'язання винахідницьких завдань.
Тема 3. Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності	
лекцій – 2 год. Практичних - 2 ПРН-01, ПРН 03 Література [5, 6, 7, 8, 9]	Поняття патентної документації. Види патентної документації. Державна система патентної інформації. Пошук патентної інформації. Поняття патентної класифікації. Національна патентна класифікація. Міжнародні класифікації об'єктів промислової власності.
Тема 4. Правові й організаційні основи патентованих винаходів	
лекцій – 2 год. Практичних - 2 ПРН-01, ПРН 03 Література [6, 7, 8, 9]	Нормативна регламентація патентних досліджень. Використання патентної інформації при створенні і засвоєнні нової техніки. Загальні вимоги до змісту документів заявки. Опис винаходу (корисної моделі) та вимоги до нього. Формула винаходу (корисної моделі).
Тема 5. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності	

лекцій – 2 год. Практичних - 2 ПРН-01, ПРН 03 Література [1, 2, 3,4, 5]	Види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Об'єкти авторського права. Суб'єктивне авторське право. Суб'єкти суміжних прав. Суб'єктивні суміжні права. Захист авторських і суміжних прав.
Тема 6. Охорона прав на винаходи, корисні моделі та науково-технічну інформацію	
лекцій – 2 год. Практичних - ПРН-01, ПРН 03 Література [1, 4, 10, 17]	Основні поняття і положення. Об'єкти винаходів, їхні ознаки. Автори і власники охоронних документів. Авторська винагорода. Раціоналізаторські пропозиції. Види та зміст науково-технічної інформації.
Тема 7 Франчайзинг як форма реалізації інтелектуальної власності	
лекцій – 2 год. Практичних - 2 ПРН-01, ПРН 03 Література [7, 8, 10, 12]	Поняття франчайзингу. Франшиза. Франчайзинговий договір. Обов'язки франчайзера і франчайзі. Правове забезпечення франчайзингу в Україні.
Тема 8. Ліцензування і передача технологій	
лекцій – 2 год. Практичних - ПРН-01, ПРН 03 Література [4, 7, 8, 11]	Поняття ліцензування. Класифікація ліцензійних договорів. Обов'язкові умови та реквізити ліцензійного договору. Ціна ліцензії.
Тема 9. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарства	
лекцій – 2 год. Практичних - 2 ПРН-01, ПРН 03 Література [7, 8, 11]	Законодавчі акти що визначають запровадження ліцензійної діяльності. Види діяльності, на які поширюється ліцензування. Технологія підготовки до отримання ліцензії. Зміст і перелік документів на винахід. Сучасний патентно-ліцензійний обмін.

Форми та методи навчання	
<p>Використовуються традиційні та інноваційні методи навчання. Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним матеріалом. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, розгляд можливих практичних ситуацій та дискусію. Здобувачі мають можливість публічного виступу із презентацією лекційного матеріалу.</p> <p>Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними, а також отримання навичок командної роботи. У контексті підготовки до практичних робіт та самостійної підготовки застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми.</p> <p>Здобувачі всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП.</p> <p>Здобувачі отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь під час аудиторних дискусій, захисту практичних робіт та самостійного опрацювання матеріалів.</p>	
Інструменти, обладнання, програмне забезпечення	
<p>-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; -програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; -програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.</p>	
Порядок та критерії оцінювання	
<p>Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролю знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 60 балів - за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки; – 40 балів – модульні контролю (20+20). <p>Всього 100 балів.</p>	

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889>; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії <http://ep3.nuwm.edu.ua/8545/>; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>; Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/>; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Посідання навчання та досліджень

Студенти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до підготовки і публікації тез та наукових статей.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV (чинна редакція від 03.09.2023). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.09.2023)
2. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII. (чинна редакція від 15.04.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення: 10.09.2023)
3. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII. (чинна редакція від 15.04.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/print1218034688041545#Text> (дата звернення: 10.09.2023)
4. Про авторське право і суміжні права Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. (чинна редакція від 15.04.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 10.09.2023)
5. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-XII. (чинна редакція від 19.04.2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text> (дата звернення: 10.09.2023)
6. ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення.» Чинний від 01.01.1998
7. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
8. Ліхо О. А. Ліцензування і патентування наукової продукції у водогосподарській галузі : навч. посіб. Рівне : Червінко А. В., 2011. 148 с.
9. Нормативні акти з питань охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій/ Ю.М. Капіца, І.І. Хоменко (упорядкування), 8 вид., доповнене. Київ : Центр досліджень інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України, 2023. 266 с.
10. Інтелектуальна власність та авторське право: Навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти. / І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк, В.П. Кубко, О.В. Гегечкорі, Д.Д. Татакі, О.О. Татакі, Т.О. Чернов. Київ : Каравела, 2019. 204 с.

Допоміжна

11. Основи інтелектуальної власності : підручник / П. М. Цибульов. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2014. 124 с.
12. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів. Львів : Галицький друкар, 2015. 280 с.
13. Свідectво про реєстрацію авторського права на твір. Науковий твір «Методичні рекомендації з розрахунку індексу рівня ризику, що виникає при забезпеченні населення питною водою» (Методика оцінки рівня ризику при

- забезпеченні населення питною водою), Ліхо О. А., Гакало О. І., Гуцук І. В. - № 68433; Опубліковано 02.11.2016.
14. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Науковий твір «Методичні рекомендації для проведення оцінки агроеліоративного стану осушуваних дерново-глейових ґрунтів» (Методика проведення оцінки агроеліоративного стану осушуваних дерново-глейових ґрунтів» Клименко М. О., Турчина К. П., Ліхо О. А.- № 73864. Опубліковано 18.09.2017.
 15. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Науковий твір. «Управління ризиками при забезпеченні населення Рівненської області водою», Ліхо О. А., Гакало О. І., - № 82701; Опубліковано 06.11.2018.
 16. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Науковий твір Лабораторний практикум із екології (основ екології). Навч. посібник. Клименко М. О., Ліхо О. А., Турчина К. П., Борщевська І. М., Михальчук М. А., Буднік З. М. № 95185; Опубліковано 09.01.2020.
 17. Коссак В. М. Право інтелектуальної власності: Підручник. / В. М. Коссак, І. Є. Якубовський. Київ : «Істина», 2017. 206 с.

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
 2. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
 4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка,. URL: <http://www.lib.rv.ua/>
 5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <https://lib.nuwm.edu.ua/>
- Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, навчальні посібники, презентації, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НУВГП: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3198>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання:

- допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять, виконання самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу;
- критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять;
- самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з використанням електронних навчальних ресурсів та інформаційних баз.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889> .

Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21123> та Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25072> . У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, в день здачі контролю знань в деканат ННІАЗ подається апеляційна скарга, де аргументовано викладається суть питання. До скарги додається роздрукований варіант всіх відповідей цього здобувача під час виконання спроби. Директор ННІ скликає апеляційну комісію для розгляду скарги на яку запрошуються студент та представник ННЦНО, згідно Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну та інформальну освіту в НУВГП : <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/> .

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>. У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> .

Здобувачі та викладачі повинні дотримуватися Положення про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25004> .

Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> ; сторінка НУВГП «Якість освіти» <http://nuwm.edu.ua/sp> та Сайті Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project — SAIUP) <https://academiq.org.ua/>

Вимоги до відвідування

Лекційні та практичні заняття проводяться згідно розкладу в офлайн або онлайн-режимі. Консультації проводяться в онлайн-режимі з використанням Google Meet згідно розкладу консультацій, що доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <http://nuwm.edu.ua/nni-az/kaf-ecology>. У разі необхідності - у погоджений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із викладачем.

Здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях, але виключно в навчальних цілях.

Автор
професор

Ліхо О. А.

Автор
Доцент

Олена ЛІХО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

